

The Holy See

PAPA FRANJO

OPĆA AUDIJENCIJA

*Dvorana Pavla VI.
Srijeda, 10. siječnja 2024.*

[Multimedia]

U tekstu koji slijedi uključeni su i nepročitani dijelovi koje se također donosi kao da su izgovoreni:

Mane i vrline 3. *Proždrljivost*

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Na našem putu kateheze o manama i vrlinama, danas govorimo o poroku *proždrljivosti*.

Što nam se o tome govori u Evanđelju? Pogledajmo Isusa. Njegovo prvo čudo, na svadbi u Kani, otkriva *njegovu simpatiju prema ljudskim radostima*: On se brine da slavlje dobro završi i poklanja mladencima veliku količinu najfinijeg vina. Isus se u čitavoj svojoj službi pojavljuje kao prorok koji se uvelike razlikuje od Krstitelja: ako je Ivan ostao zapamćen po svom isposništvu – hranio se onim što bi našao u pustinji – Isus je, naprotiv, Mesija kojeg često vidimo za stolom. Njegovo ponašanje izaziva kod nekih sablazan, jer ne samo da je dobronamjieran prema grešnicima, nego čak i blaguje s njima, a ta je gesta pokazala njegovu želju za zajedništvom sa svima.

Ali ima tu još nešto. Dok nam Isusov stav prema židovskim propisima otkriva njegovu potpunu

podložnost Zakonu, On ipak pokazuje razumijevanje za svoje učenike: kad su uhvaćeni u prekršaju, zato što su, pošto su bili gladni, trgali klasje pšenice u subotu, On ih opravdava, podsjetivši da su i kralj David i njegovi pratioci, kad su se našli u potrebe, jeli prinesene kruhove (usp. *Mk 2, 23-26*). Isus potvrđuje novo načelo: uzvanici na svadbi ne mogu postiti dok je s njima zaručnik; postit će kad im ugrabe zaručnika. Sada je sve relativno s Isusom. Kad je On u našoj sredini, mi ne možemo biti u žalosti. No, u času njegove muke, tada trebamo postiti (usp. *Mk 2, 18-20*). Isus želi da budemo radosni u njegovu društvu – On je Zaručnik Crkve – ali hoće također da sudjelujemo u njegovim patnjama, koje su ujedno i patnje malenih i siromašnih.

Još jedan važan vid. Isus *dokida razliku između čiste i nečiste hrane*, koju je stvorio židovski zakon. Zapravo – uči Isus – čovjeka ne onečišćuje ono što ulazi, nego ono što izlazi iz njegova srca. I time „očisti sva jela“ (*Mk 7, 19*). Zato se kršćanstvo ne bavi razmišljanjem o nečistoj hrani. Ali ono čemu trebamo posvetiti pažnju jest naša nutrina: dakle ne samoj hrani kao takvoj, već *našem odnosu prema njoj*. Isus o tome jasno kaže da ono što hranu, da tako kažemo, čini dobrom ili lošom, nije hrana sama po sebi nego odnos koji mi imamo prema njoj. A to vidimo kad pojedinac ima neuredan odnos prema hrani, gledamo kako jede, jede na brzinu, kao sa željom da se najede a nikada se zapravo ne zasiti, jer nema dobar odnos prema hrani, rob je hrane.

Ovaj ozbiljan odnos koji je Isus uspostavio u pogledu hrane treba ponovno otkriti i valorizirati, osobito u društvima takozvanog blagostanja, gdje na vidjelo izlaze mnoge *neravnoteže i patologije*. Jede se previše ili premalo. Ljudi često jedu sami. Šire se poremećaji vezani uz prehranu: anoreksija, bulimija, pretilost... A medicina i psihologija pokušavaju se uhvatiti u koštac s lošim odnosom prema hrani. Loš odnos prema hrani uzrok je svih tih bolesti.

Riječ je o, često vrlo bolnim, bolestima koje su uglavnom vezane uz muke psihe i duše. Prehrana je očitovanje nečeg unutarnjeg: sklonosti ravnoteži ili pretjerivanju; sposobnosti zahvaljivanja ili arogantnog traženja autonomije; empatije onih koji znaju dijeliti hranu s potrebitima ili sebičnost onih koji sve zgrću sebi. Ovo pitanje je veoma važno: „Reci mi kako jedeš, pa ću ti reći kakvu dušu imaš.“ Naša nutrina, naše navike, naši psihički stavovi otkrivaju se u načinu na koji jedemo.

Oci iz antičkog doba su za porok proždrljivosti koristili naziv „gastrimargia“. Taj se izraz može prevesti kao „pomamnost trbuha“. Proždrljivost je „pomamnost trbuha“. A postoji i uzrečica: ne živimo da bismo jeli, već jedemo da bismo živjeli. Proždrljivost je porok koji je usađen u jednu od naših vitalnih potreba, a to je potreba za hranom. Pazimo na to.

Promatrana sa *socijalnog* stanovišta, proždrljivost je možda najopasniji porok koji *ubija planet*. Jer grijeh onih koji podlegnu pred kriškom kolača, sve u svemu, ne uzrokuje veliku štetu, ali proždrljivost kojom smo se već nekoliko stoljeća okomili na dobra planeta ugrožava budućnost svijetu. Nasrnuli smo na sve, kako bismo zagospodarili svime, a sav nam je stvoreni svijet povjeren zato da ga čuvamo, a ne iskorištavamo! Evo, dakle, velikoga grijeha – pomamnost trbuha: odrekli smo se imena čovjek i uzeli drugo ime – „potrošači“. Danas se u društvu koristi taj naziv:

„potrošači“. Nismo čak ni primijetili da nas se tako počelo nazivati. Stvoreni smo zato da budemo „euharistijski“ muškarci i žene, sposobni za zahvaljivanje, umjereni u korištenju zemljinih dobara, a umjesto toga smo se pretvorili u predatore i sad shvaćamo da je taj oblik „proždrljivosti“ učinio mnogo zla svijetu. Zamolimo Gospodina da nam pomogne na tom putu umjerenosti, da svi oblici proždrljivosti ne zagospodare našim životom.

U sklopu pozdrava talijanskim vjericima

Obnovimo molitvom svoju blizinu s dragim ukrajinskim narodom koji je na tako teškoj kušnji kao i sa svima onim koji trpe užas rata u Palestini i Izraelu, kao i u drugim dijelovima svijeta. Molimo, molimo za te ljude koji su pod ratom i molimo Gospodina da posije sjeme mira u srca vlasti tih zemalja.